

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialifamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

INFORME DE GESTIÓ DEL 6è CONGRÉS NACIONAL DE LA GENT GRAN

Han passat quatre anys des que les delegades i els delegats van aprovar el manifest, les conclusions i les ponències del 6è Congrés Nacional de la Gent Gran (CNGG). Moltes d'aquelles persones són avui entre nosaltres amb el convenciment que l'acció postcongressual és fonamental per avançar, a la vegada que justifica l'oportunitat d'un nou congrés que ha de servir per encoratjar-nos de nou, després d'haver reflexionat i contrastat quin era el punt de partida i quin és l'escenari actual.

Vagi d'avançada l'agraïment a la complicitat i suport que hem tingut sempre d'entitats i institucions, de les organitzacions sindicals, sempre tan atentes a les necessitats de les persones grans, i de les administracions públiques, en especial de l'Oficina de la Gent Gran Activa de la Secretaria de Família del Departament de Benestar Social i Família.

A continuació farem referència als aspectes clau de les resolucions del darrer congrés, que hem agrupat en quatre blocs:

1- El primer bloc el centrem en la intensificació de les polítiques d'atenció a l'envelliment, a les situacions de pobresa i marginació social, al dret a una vida independent per viure-la amb dignitat i sense discriminació a causa de l'edat.

El tractament econòmic que rep Catalunya per part de l'Estat espanyol i els incompliments reiterats dels compromisos, tenen conseqüències també en l'atenció a les persones grans. Per això, la Generalitat de Catalunya està fent un sobreesforç notable per poder garantir les polítiques essencials de l'estat del benestar.

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsfgencat.cat

La situació de crisi econòmica i el fet que el Govern de l'Estat espanyol no assumís la responsabilitat econòmica en la mesura que li pertocava, ha estat un fre important en la implementació de l'anomenada Llei de la dependència. Ja fa uns anys que es va posar de manifest la incapacitat de poder gestionar-ne la magnitud real, perquè estava infrafinançada i ja mal dimensionada des de la seva entrada en vigor.

La Generalitat ha passat d'assumir el 65,6% del finançament públic de la dependència a finançar-ne el 83,1%. Si la Generalitat no hagués fet això, l'any 2012 un 59% de les persones ateses a Catalunya haurien quedat fora del sistema.

Així mateix, les persones en situació de dependència han hagut d'assumir, per la via del copagament, els esforços que ha deixat de fer l'Estat. Actualment, el copagament de les persones usuàries és del 14,6% i ja supera l'aportació que fa l'Estat, que és del 14,4%.

Per intentar revertir l'ofec de Catalunya en aquest tema, el Consell de la Gent Gran de Catalunya (CGGCat) va intentar, sense èxit, incidir en l'Estat a través del Consell Estatal de Persones Grans.

Cal indicar, també, que la Generalitat de Catalunya continua avançant en els treballs d'elaboració de la Llei catalana de promoció de l'autonomia personal, avaluant també l'impacte pressupostari que suposaria, previs a iniciar un procés de participació de tots els agents implicats i a la tramitació parlamentària corresponent.

Celebrem que recentment, i seguint l'exemple de molts països europeus, s'hagi aprovat el Pla interdepartamental d'atenció i interacció social i sanitària (PIAISS) per garantir la continuïtat assistencial i l'eficiència en l'ús dels recursos.

Durant les darreres dècades, s'han incrementat les prestacions adreçades a les persones en situació de complexitat i vulnerabilitat

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

que requereixen, alhora, atenció sanitària i social. Amb aquest Pla, s'implementarà un sistema capaç de fer una valoració i atenció integral i continuada de la persona, socialment i sanitàriament, que eviti fragmentacions i descoordinacions.

Pel que fa a la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, es continua treballant en el Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya i en el Pla d'acció per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social 2014-2016. Aquest Pla conté 172 actuacions amb els seus indicadors de seguiment respectius, i la incorporació de previsions pressupostàries amb l'horitzó 2016.

Mereix una menció significativa el projecte Compartint taula, per garantir àpats gratuïts a persones grans amb necessitats socials i econòmiques, a menjadors de residències. Aquest projecte l'han impulsat el Departament de Benestar Social i Família, les entitats municipalistes i l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA). Se'n fa una valoració molt positiva i se n'està estudiant l'ampliació.

En relació amb les pensions, una comissió del Consell Estatal de Persones Grans, en la qual participa una persona representant del CGGCat, va treballar en un document en el qual s'exigia al Govern de l'Estat espanyol que retirés l'Avantprojecte de llei reguladora del factor de sostenibilitat i l'índex de revalorització del Sistema de pensions de la Seguretat Social. Hem de lamentar que aquesta iniciativa no prosperés en el si del Consell, el qual va argumentar traves burocràtiques, normatives i procedimentals.

I, per tancar aquest primer bloc, abordem l'àmbit dels maltractaments a persones grans.

A Catalunya hi ha 1,3 milions de persones de 65 anys o més. Durant l'any 2013 es van atendre 722 casos de maltractaments a persones grans.

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

El Departament de Benestar Social i Família, per mitjà de la Secretaria de Família, el 20 de juliol de 2012, va presentar el Protocol marc i orientacions d'actuació contra els maltractaments a les persones grans. Aquest document estableix eines concretes per detectar els maltractaments. En el marc d'aquesta iniciativa, ja s'han format 837 professionals i aquest any se'n formaran 1.200 més.

Darrerament, s'ha signat un conveni de col·laboració amb el Col·legi de Farmacèutics per donar a conèixer el protocol i ajudar en la detecció.

L'Ajuntament de Barcelona, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona i la Secretaria de Família han publicat el document anomenat Eina per detectar possibles maltractaments a persones més grans de 65 anys durant l'acte de valoració de la dependència.

Recentment s'ha presentat, conjuntament amb l'Obra Social "la Caixa", la campanya "Patrimoni de la humanitat", que pretén sensibilitzar i conscienciar el conjunt de la població envers els maltractaments a les persones grans, donar a conèixer els recursos existents, afavorir l'aflorament de casos i promocionar conductes de bon tracte.

I també s'ha publicat el llibret *Els maltractaments a les persones grans. Guia per a la detecció i per a l'acció*, i se n'ha fet una gran difusió per tot Catalunya.

Volem mencionar, especialment, el projecte Radars de l'Ajuntament de Barcelona i el projecte Tracta'm bé del Consell Comarcal del Solsonès.

I, finalment, cal fer un reconeixement a EIMA, Associació per la Investigació dels Maltractaments a les Persones Grans, per la seva gran tasca en aquest àmbit.

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

2- En el segon bloc incorporem les actuacions que s'han adreçat a impulsar el protagonisme i participació en la vida social i cultural, la formació permanent i la plena integració de les persones grans.

Catalunya aprofita totes les oportunitats per fer camí amb el conjunt d'estats d'Europa i va participar plenament en l'Any Europeu de l'Envel·liment Actiu i de la Solidaritat Intergeneracional 2012.

Des de tot el territori català, es va treballar per impulsar actuacions, per sensibilitzar la societat sobre la importància del valor de l'envelliment actiu, i per destacar la contribució que les persones grans fan a la societat i a la seva economia.

En aquest marc, cal destacar l'atorgament de subvencions a 19 projectes de tot el territori i les actuacions que varen fer 429 entitats.

A continuació citem algunes actuacions que valorem molt positivament i us demanem disculpes perquè ens en deixem moltes:

- ✓ L'atenció a les persones grans que viuen soles.
- ✓ La creació de nous menjadors solidaris.
- ✓ Les visites a persones hospitalitzades o que viuen en residències.
- ✓ L'aproximació als consells de joventut, per fomentar les relacions intergeneracionals.
- ✓ Els programes regulars sobre persones grans en mitjans de comunicació.

També el Pla integral de suport a la família preveu, entre els seus eixos d'actuació, el foment de la participació de la gent gran activa, la formació continuada i els programes d'envelliment actiu i

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

productiu. I així, s'han introduït els projectes intergeneracionals en la formació en parentalitat positiva en el si del programa Créixer en Família.

A Catalunya, en l'actualitat hi ha prop de 800 equipaments, de diferents titularitats, que ofereixen espais d'activitats prioritàriament per a les persones grans. Si prenem com a referent només els equipaments de la Generalitat de Catalunya, hi participen més de 200.000 persones grans.

Podem observar també canvis demogràfics clars que expliquen el creixement del nombre de persones grans, però també hi ha canvis d'interessos, noves formes de vida, maneres de viure l'envelliment d'una forma més activa, que marquen la diferència amb la gent gran de fa unes dècades.

Tot això ens porta a repensar, tots plegats, els equipaments per a les persones grans, i a apostar per la cooperació de base, la transversalitat, el compromís, la coherència, la transparència i la multigeneracionalitat.

Per això celebrem l'existència d'experiències de transformació dels casals en equipaments cívics per a totes les edats.

Creiem que com més contacte intergeneracional i més espais i temps compartits hi hagi, més creixerà el respecte i la consideració vers les persones grans.

Pel que fa a la formació continuada, arreu del país se segueixen impulsant accions en aquest sentit i constatem que s'ha produït un increment notable de participants.

D'altra banda, destaquem l'èxit dels plans de desenvolupament comunitari i del Programa Òmnia, ambdós promoguts per la Generalitat de Catalunya, a través dels quals durant el 2013 es van organitzar més de 214 activitats d'aprenentatge digital.

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

I volem fer una menció especial al postgrau sobre l'envelliment actiu impulsat per l'IDEC - Universitat Pompeu Fabra amb la col·laboració de la Secretaria de Família i el Consell de la Gent Gran de Catalunya.

3- El tercer bloc tracta de la representació en la vida política així com de la participació més activa en els mitjans de comunicació i en el desenvolupament integral del nostre país.

Pel que fa a la incidència en els mitjans de comunicació, cal apuntar que s'han organitzat tallers de comunicació a diferents ciutats de Catalunya, amb la finalitat que les persones assistents tinguin un coneixement bàsic sobre el funcionament dels mitjans de comunicació a Catalunya i disposin d'eines i instruments per millorar-ne i incrementar-ne, en un sentit constructiu, la presència als mitjans de comunicació.

D'altra banda, de l'informe del Consell de l'Audiovisual de Catalunya que examina en quina mesura la televisió reflecteix la realitat i la diversitat de la societat catalana, se'n desprèn que les persones grans estan representades insuficientment en el discurs televisiu: surten poc a les notícies i als debats, i encara menys als programes de ficció.

Pel que fa a la participació política, preocupa la baixa representativitat. Queda molt camí per fer. La realitat és que la representació de les persones grans segueix sent escassa malgrat que hi hagi diferents òrgans consultors a tots els àmbits territorials. I seguint amb el tema de la participació, des del Consell de la Gent Gran de Catalunya volem animar a tothom perquè pugui fer ús del dret a decidir com un element essencial de la democràcia, perquè tots puguem escollir, i per descomptat també la gent gran de Catalunya, el futur del nostre país.

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialfamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsf@gencat.cat

4- Finalment, explicarem quina ha estat la tasca que ha desenvolupat el Consell de la Gent Gran de Catalunya. Tot això des del convenciment de la seva representativitat i responsabilitat.

El Consell de la Gent Gran de Catalunya es reuneix, cada any, una mitjana de quatre vegades en ple i set en comissió executiva, i manté una relació fluïda amb les persones que hi formen part per garantir que a totes les comarques de Catalunya es disposi d'informació actualitzada de la seva gestió.

Gairebé cada any s'organitza el Ple de l'Experiència al Parlament de Catalunya amb l'objectiu de commemorar el Dia Internacional de la Gent Gran i de posar en coneixement dels grups parlamentaris les reclamacions i aportacions de les persones grans de Catalunya, representades pel CGGCat. Cal destacar, també, que aquest Consell i les seves entitats donen suport i són presents a la Firagran.

El CGGCat forma part del Consell General de Serveis Socials, del Consell de la Lluita contra la Violència Masclista a Catalunya, del Consell Estatal de Persones Grans i de la seva Comissió Permanent. Així mateix, alguns dels seus membres també formen part d'organismes internacionals.

El Consell de la Gent de Catalunya, reunit el dia 30 de setembre de 2014 a Barcelona, aprova el present informe de gestió, que ara us presentem, i es compromet, en el marc del nou Decret que regula el CGGCat, a fer el seguiment de les resolucions del 7è Congrés. Tractarem així de seguir avaluant graus d'acompliment, impulsar accions i dinamitzar-ne d'altres, i oferir un informe de gestió al màxim de detallat possible en el moment d'iniciar el procés del 8è CNGG.

Delegades i delegats del 7è Congrés Nacional de la Gent Gran, valorem favorablement la feina feta, sense deixar de ser autocrítics.

Oficina del Congrés
Avinguda Paral·lel, 52
08001 Barcelona
Tel. 93 483 18 58
gencat.cat/benestarsocialifamilia/gentgran/congres
congresnacionalgentgran.bsfi@gencat.cat

Posem en evidència com les persones grans mantenim una actitud activa i volem fer ús dels nostres drets amb coresponsabilitat i amb el compromís de complir els nostres deures, i volem comptar, decididament, en el procés que està vivint el nostre país.

Vivim dies de futur incert, i a totes i a tots ens preocupen les noves generacions.

Fa uns anys hauríem dit que ens corresponia passar el relleu perquè el nostre camí ja havia estat recorregut. Avui, tenim clar que hem de compartir el relleu i seguir fent camí perquè res s'ha acabat i segueix tenint sentit gaudir d'una vida activa, digna i plena.

Moltes gràcies per la vostra atenció!